

Høringsuttalelse fra Statnett SF knyttet til foreslåtte endringer i energiloven om krav til selskapsmessig og funksjonelt skille

Vi viser til Olje- og energidepartementet høringsbrev av 15. april 2015. I dette brevet gjennomgår vi våre vurderinger og synspunkter på forslaget.

Statnett støtter forslaget om selskapsmessig og funksjonelt skille

I vår høringsuttalelse av 29. september 2014 til Reiten-utvalgets rapport ga vi uttrykk for at vi i all hovedsak støtter ekspertgruppens anbefalinger. Dette omfatter også dens anbefalinger med hensyn til endring av kravene til selskapsmessig og funksjonelt skille. Dette ligger fast, da Statnett vil være tjent med en utvikling i retning av færre og større regionale nettselskaper med nødvendig kompetanse og øvrige forutsetninger for drift og utvikling av regional- og distribusjonsnettet innenfor sine områder. For Statnett sin del vil en slik struktur lette koordineringen mot underliggende nett i forhold til drift, beredskap og nettvikling, og gi bedre forutsetninger for at Statnett kan fokusere på sentralnettet.

Ved i tillegg å legge til rette for at Statnett kan avhende sitt regionalnett, kan vi i enda større grad kunne fokusere på effektiv drift og utvikling av sentralnettet. Vi etterlyser dermed mer spesifikke tiltak, herunder tiltak innenfor den økonomiske reguleringen, som legger bedre til rette for en hensiktsmessig struktur.

I Høringsbrevet av 15. april 2015 foreslår OED et skjerpet krav om selskapsmessig og funksjonelt skille som vil gjelde for alle selskap, uavhengig av størrelse. Vi støtter dette forslaget fordi det bedre vil ivareta nøytralitet mellom ulike selskap/ virksomheter i samme konsern. Samtidig vil forslaget bidra til økt fokus på nettvirksomhet, og kunne gi bedre forutsetninger for nødvendig kapitaltilgang for nettvirksomheten.

Både departementet og ekspertgruppen går inn for å opprettholde en konsernmodell, slik at nettvirksomhet på visse forutsetninger kan inngå i et konsern som også har annen virksomhet. Vi mener det er viktig at konsernmodellen evalueres etter at endringene har fått virke en tid, slik at man kan se hvilke virkninger den faktisk har hatt.

Lovteksten bør etter Statnetts mening åpne opp for noen unntak

Vi legger til grunn at dersom Statnett skulle ønske å etablere konkurranseutsatt virksomhet vil kravene til skille måtte være de samme som for andre nettselskaper. Vi anser dermed at Statnett i denne sammenheng ikke står i en særstilling i forhold til andre nettselskaper.

Statnett har i dag åtte datterselskaper, som er opprettet ut fra forskjellige begrunnelser, men alltid relatert til nettvirksomheten. Dette reiser spørsmål om forholdet til kravet i den endrede § 4-6 om at nettselskaper ikke kan kontrollere selskaper som driver annen virksomhet.

Vi forstår lovforslaget slik at selskaper som skal eie og drive enkeltdeler av sentralnettet (NordLink Norge AS, Lyse Sentralnett AS) driver nettvirksomhet og dermed ikke er i strid med forbudet. Videre har vi forutsatt at forbudet heller ikke rammer "sovende"/passive selskaper" eller selskaper som eier konsernets kontoreiendommer som leies ut til morselskapet – disse driver ikke virksomhet slik begrepet vanligvis forstås.

Vi mener lovforslaget må åpne for at selskaper som er opprettet som en forutsetning for å kunne drive en sikker nettvirksomhet ikke trenger dispensasjon. Statnett Transport AS som driver tungransportberedskap for kraftsektoren, er et eksempel på dette.

For noen av våre datterselskaper som har funksjoner tett relatert til nettvirksomheten, kan det være nødvendig med dispensasjon dersom lovteksten vedtas som foreslått. Noen selskap (Elhub AS når det blir etablert) er opprettet for å forestå oppgaver som myndighetene har pålagt Statnett (datahub for kraftsektoren). Dette selskapet og virksomheten de driver ligger på noe på siden av TSO-oppgaven, og selskapene mottar også inntekter fra sine brukere. Videre har Statnett opprettet et "captive" forsikringsselskap (Statnett Forsikring AS) som tar en mindre del av Statnetts forsikringsdekninger basert på egen forsikringskonsesjon iht. forsikringsvirksomhetsloven, men som ikke har andre kunder.

Vi legger til grunn at det er ønskelig at disse eierskapene kan opprettholdes, da de er nært knyttet til TSO-oppgaven og ikke er etablert med formål å selge tjenester i et konkurransemarked. Dersom lovforslaget vedtas i sin nåværende form, vil Statnett være avhengig av dispensasjon for sitt eierskap og for at medlemmer av konsernledelsen får mulighet til å sitte i styrene til disse selskapene.

For virksomheten innenfor selve Statnett SF vil lovendringen ha beskjedne virkninger. Vi vil imidlertid presisere at vi selger overskuddskapasitet i vårt kommunikasjonsnettverk i markedet. Dette kommunikasjonsnettverket er en nødvendig og integrert del av kraftnettet for styring og overvåking av dette. Inntektene fra salg av overskuddskapasitet går til reduksjon av sentralnettstariffen. Det er viktig at vi kan videreføre denne type virksomhet, og dette bør fanges opp i den varslede forskriften om unntak for salg av overskuddskapasitet.

I takt med utviklingen av et mer sofistikert kraftsystem ser vi en klar trend i retning av at TSOer pålegges ytterligere oppgaver som mest hensiktsmessig håndteres av datterselskap. Noen slike oppgaver vil også løses i regi av samarbeidsselskaper hvor det også er andre aksjonærer (TSOer i andre land eller andre norske nettselskaper). Så lenge Statnett ikke kontrollerer selskapet, omfattes det ikke av den nye ordlyden i § 4-6. Det kan derfor fremstå kunstig og lite fremtidsrettet at opprettelsen av datterselskaper for å forestå nye funksjoner i kraftsystemet og/eller myndighetspålagte oppgaver skal kreve dispensasjon. Vi vil derfor foreslå at det lages et unntak, enten i § 4-6 selv eller i forskrift, som fritar disse typene selskapsetableringer fra forbudet i § 4-6. I tillegg ser vi det som hensiktsmessig med et generelt unntak fra § 4-7 for de samme tilfellene.

Ut over det som er sagt om endring av § 4-6 og § 4-7, har vi ingen kommentarer til utformingen av selve lovteksten. Vi ser det som en klar fordel at de forskriftene som lovforslaget legger opp til skal utarbeides, trer i kraft samtidig med lovendringen.

Med vennlig hilsen

Bente Monica Haaland
Konserndirektør